

Ehkäisevän päihdetyön kertomus

2022–2023

Rautalammin kunta

EPT-ryhmä

Sisältö

Johdanto

EPT-ryhmä

Kohderyhmät

Kampanjat ja materiaalit

Tiedolla johtaminen

Toiminnanohjaus

Aikajana

Kehityskohteet

Yhteystiedot

Johdanto

Kunnissa toteutettava ehkäisevä päihdetyö perustuu lakiin (523 / 2015). Lain mukaan

"ehkäisevällä päihdetyöllä tarkoitetaan toimintaa, jolla vähennetään päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja".

3.7.2023

Johdanto

Ehkäisevä päihdetyö kattaa

- alkoholin
- huumausaineet
- päihtymiseen käytettävät lääkkeet ja muut aineet
- tupakkatuotteet
- rahapelaamisen

Näkökulmana on ennakoiva työ ja vaikuttaminen.
Kohderyhmänä on koko väestö.

EPT-työ on lähtökohtaisesti monialaista yhdyspintatyötä.

3.7.2023

EPT-ryhmä

EPT-työ on lähtökohtaisesti monialaista yhdyspintatyötä.

Vuonna 2022 ja kaudella 2022-2023 Rautalammin EPT-ryhmässä ovat olleet

Anne Karhunen, Nora Taurén, Inna Kääriäinen, Taina Pärnänen, Elisa Klaavo, Ilkka Puomilahti, Taru Vepsäläinen, Sanna Heikkinen, Jaana Jalkanen, Annaleena Manninen, Titta Paajanen, Niina Jääskeläinen, Sari Lumme, Niina Leppänen, Henna Tissari, Maria Kontkanen, Sinikka Tiitinen, Mari Pirkkala, Sanni Lehtolainen ja Matti Vanttinen.

Varhaiskasvatus

- kehitytty puheeksi ottamisessa
- huomiota on kiinnitetty vanhempien nuuskan käyttöön sekä alkoholin käyttöön lapsen hoitopäivän aikana
- välitetty tietoa *Lapsi lasin takana* -materiaalein
- lasten kanssa opeteltu turvallista netin käyttöä
- lapseen ja perheeseen yhteyden luominen: tulo- ja hakutilanteet, vanhempainillat, vasu/leops-keskustelut
- turvallisen kiintymyssuhteen lapseen rakentaminen arjen tilanteissa
- lapsen tunnesäätelyn tukeminen ja hänen tarpeisiinsa vastaaminen arjen tilanteissa
- tunnetaitojen mallintaminen ja opettaminen (esim. tunteiden tunnistamista, nimeämistä, itsensä rauhoittamisen taitoja ja empatiaa)
- kaveritaidot (ristiriitojen ratkaiseminen, auttaminen, lohduttaminen)
- mahdollisuuksien tarjoaminen Itsensä ilmaisuun ja osallisuuteen leikin, taiteen ja muun luovan toiminnan kautta
- kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa ja tuen tarjoaminen vanhemmuuteen (ohjaus)
- varhaisen tunnistamisen ja tuen toimet: perheet, moniammatillinen yhteistyö (ennaltaehkäisy)
- opiskeluhuollon palvelut

Perusopetus + lukio + nuorisotoimi

Teematapahtumat

- keikat
- koulukahvit
- lukiolaisten ilta
- poliisin vierailu
- teematunnit

Kokemusasiantuntijavierailut

- Ville Nurminen
- Kari Korhonen eli
Kuolemankauppias

Kasvun tuki

- itsetunnon vahvistaminen
- tunnetaidot
- kaveritaidot
- opiskeluhuollon palvelut
- hankkeena psykiatrisen
sairaanhoidajan palvelut

Kokka-toiminta & sosiaalityö

- ennaltaehkäisevä näkökulma esillä päivittäin
- tuetaan arjen hallintaa ja päihteetöntä elämäntapaa
- riippuvuuksien ennakoivassa tunnistamisessa kehittyminen

Kampanjat ja materiaalit

Lapsi lasin takana

- kampanjat isojen juhlapyhien yhteydessä ja koulujen päättyessä
- netti- ja somemateriaalit
- julisteet

Teemaviikot

- vanhusten viikko vko 40
- ehkäisevän päihdetyön viikko vko 45
- peliviikko vko 45
- mielenterveysviikko vko 47

Pieni opas päihdepalveluista

- opinnäytetyönä koottu opas
- saatavilla netissä ja paperiversiona kunnan eri palvelupisteissä
- päivitetään HVA-uudistuksen yhteydessä

Kampanjat ja materiaalit

Hakematta paras - älä välitä alkoholia alaikäisille

- aineistot sosiaalisessa mediassa
- julisteet kaupoissa

Selvin päin kesään

- Kampanja yläkoululaisten huoltajille

Koti ehkäisevässä työssä

- Video yläkoululaisten huoltajille

Kampanjat ja materiaalit

Tupakaton päivä

- aineistot sosiaalisessa mediassa
- julisteet kouluissa ja kirjastossa

Tiedolla johtaminen

Tiedon tuottaminen: kyselyt

- maakunnallinen päihdetietokysely
- kunnan oma päihdetietokysely
- opinnäytteeseen liittynyt päihdekysely
- kouluterveyskyselyt

Tiedon jakaminen

- sairaanhoitopiirin / hyvinvointialueen järjestämät koulutukset
- sairaanhoitopiirin / hyvinvointialueen jakama tieto muiden tahojen järjestämistä koulutuksista

Tiedon jakaminen

- sairaanhoitopiirin / hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden tuottamien materiaalien jakaminen ja välittäminen edelleen

Toiminnanohjaus

Vuosikellot

- EPT-ryhmän vuosikello
- Yksiköiden omat vuosikellot
- Päivitys vuosittain

Seuranta

- EPT-ryhmässä toteutuneen ja suunnitellun toiminnan rinnastaminen vuosikelloon

Arviointi

- Kauden aikana rinnastaminen vuosikelloon ja vuosisuunnitelmaan
- Kauden päättyessä systemaattinen palautekeskustelu
- Pitkällä ajalla päihdetietokyselyt indikoivat toiminnan vaikuttavuutta

Toiminnanohjaus

Raportointi

- Raportointi vuosittain hyvinvointilautakunnalle ja valtuustolle

Osallisuus

- Kouluissa ja nuorisotyössä oppilaiden ja opiskelijoiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen (tukioppilaat, tutorit, RauNo)

Yhteistyö, verkostot

- Vuonna 2022 yhteistyötä Suonenjoen EPT-toiminnan kanssa
- Vakiintunut yhteistyö sairaanhoitopiirin / hyvinvointialueen EPT-toiminnan kanssa
- Vakiintunut yhteistyö seurakunnan sekä paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa

Aikajana

Elokuu 2022

- Uudet 7-luokkalaiset ja lukion 1-luokkalaiset ryhmätetään, EPT-teemat esillä
- EPT-ryhmän tapaaminen

Syyskuu 2022

- Koulukahvit, teemana ruutu aika

Lokakuu 2022

- Nuuska-agenttikoulutus
- Koko kylä kasvattaa -tempaus (some & Nuokku)
- Koulukahvit, teemana tunnetaidot

Marraskuu 2022

- EPT-viikko (45)
- Mielenterveysviikko (47)
- => Toimintaa yläkoululla, lukiossa, nuokulla, välkillä, vanhempien nuokku, kirjastossa EPT-teemalla kirjallisuutta
- Lukiolaisten ilta
- koulukahvit, teemana EPT-työ
- EPT-ryhmän tapaaminen

Joulukuu 2022

- Ethän välitä nuorille - some-kampanja
- EPT-työ talousarviossa
- koulukahvit, teemana välittäminen ja läsnäolo
- hyvinvointialueen päihdetietokysely

Tammikuu 2023

- Nuuska-agentit kouluilla
- päihdetietokyselyt kouluilla
- Koulukahvit, teemana "ethän kiusaa"

Helmikuu 2023

- EPT-some-sisällön tuottaminen Nuokulla nuorten itsensä kanssa
- päihdetietokyselyn tulosten purku kouluilla ja wilmassa
- koulukahvit, teemana ystävyys

Maaliskuu 2023

- EPT-ryhmän tapaaminen
- Vanhempien nuokku
- luottamushenkilöille Nuokku-kutsu EPT-hengessä
- koulukahvit, teemana arjen hallinta

Huhtikuu 2023

- Nuuska-aiheinen välituntitapahtuma
- seksuaalikasvatusviikko viikolla 17
- EPT osana tukioppilaiden ja tutoreiden koulutusta
- Koulukahvit, teemana seksuaalisuus

Toukokuu 2023

- uusien seiskaluokkalaisten tutustuminen
- "ethän välitä nuorille" -somekampanja
- ysiin haastattelut
- Koulukahvit, teemana pelaaminen

Kesäkuu 2023

- EPT-ryhmän tapaaminen
- EPT-työ osana rippikoulua ja leiritoimintaa

Heinäkuu 2023

- raportin kokoaminen

Kehityskohteet

Aikuisväestö

- Toiminta on painottunut lapsiin ja nuoriin.
- Varmistetaan teemojen näkyvyyttä aikuisväestölle.

Ikäihmiset

- Yksinäisten ikäihmisten tavoittamisen haaste:
- Nostetaan EPT teemana esille vanhusten viikolla.
- Vahvistetaan hankkeella ikäihmisten tavoittamista.

Mielen hyvinvointi

- mielen hyvinvoinnin huomioiminen osana ehkäisevää päihdetyötä
- Vuoden 2023 teemana Käsi kädessä: päihde- ja mielenterveystyö

Kehityskohteet

Yhteistyö

- Tiivistetään yhteistyötä Suonenjoen EPT-toimijoiden kanssa.

PAKKA-toiminta

- Luodaan edellytykset ja käynnistetään PAKKA-toiminta Rautalammilla.

Tiedon luominen

- Luodaan menettelyjä EPT-toiminnan arvioimiseen.

Kehityskohteet

Osallisuus

- Vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta heitä itseään koskevan toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tiedon virtaama

- Varmistetaan HVAn tuottamien materiaalien kulku kohderyhmille.

Yhteenveto

Koulujen ja varhaiskasvatuksen osalta EPT-työssä on vakiintuneita toimintamalleja ja käytäntöjä. Niitä jatketaan.

Vahvistetaan EPT-viestin vaikuttavuutta aikuisväestön ja ikäihmisten keskuudessa.

Vahvistetaan yhteistyötä Suonenjoen ja hyvinvointialueen kanssa.

Tehdään pohjatyö PAKKA-toiminnan käynnistämiseksi.

Kiitos!

Lisätietoja

Niina Jääskeläinen

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön palveluohjaaja

Puh. 041 732 2197

niina.jaaskelainen@suonenjoki.fi

Matti Vanttinen

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Puh. 040 480 1492

matti.vanttinen@rautalampi.fi